

Всичкитѣ едри добитъци: крави, непрегнати волове, биволици, по нѣгдѣ и конѣе, магарета и свине искарватъ се всѣкий день на паша въ едно цѣло стадо, наречено „черда,“ отъ единъ или двама пастири. Отъ това може да се сѣди, колко мизерно и хигиенично се отглежда добитъка. Ето защо сѣ распространени разнитѣ епидемически и др. болѣсти, които върлуватъ отъ врѣме на врѣме въ окръга. Отъ друга страна пѣкъ, въ общитѣ стада се намиратъ и мѣжкитѣ и женски производители отъ всѣкий видъ животни наедно.

При това мѣжкитѣ производители отъ всички видове едрѣ добитъкъ, сѣ повечето притежание на селата, оставени отъ страна на по-заможнитѣ земледѣлци, за да се ползува цѣлото село, та въ такъвъ случай и не се грижатъ за тѣхъ, като сѣ ги поставили въ много лоши условия, относително гледанието. Тѣ сѣ добрѣ, само до като хранитѣ още се намиратъ на полето, понеже иматъ привилегии надъ другитѣ, — да пасѣтъ безъ контролно почти въ всичкитѣ посѣви, нѣ негдѣ и това не имъ се дава, често пѣти биватъ биени и даже паранявани съ брадви или друго нѣкое орѣдие, цомъ като се заварятъ въ тѣхъ.

Само работниѣ добитъкъ е, който се ползува съ извѣстни грижи отъ страна на ступанина си. Другитѣ животни лѣжатъ почти прѣвъ цѣлата година подъ отвореното небе и се хранятъ зиме съ най-лоша и незначителна храна, състояща се най-повече въ плѣва и рѣдко сѣно, колкото да не умрѣтъ отъ гладъ, а относително хигиеничното имъ гледание и дума неможе да стане. Тѣй, че този добитъкъ дочаква пролѣтъта само съ кожа и кости. Ако въ случай, че бѣ настанжлатѣжка и продължителна зима, то една значителна частъ отъ него щѣше да стане жѣртва, както е случая прѣди двѣ години, гдѣто въ много села количеството му бѣ останѣло на половина.

Разгледано състоянието по отдѣлно за всѣкой единъ видъ добитъкъ е слѣдующето:

Едриѣ рогатѣ добитъкъ (говедата). Той е най-много распространень; почти въ всѣко едно земледѣлческо стопанство се намиратъ по нѣколко вола и крави. Развѣжда се най-вече за работа, а по-малко за други цѣли, като: за мѣсо или за млѣко. Велѣдствие на лошото гледание, оскъдната храна и той понастоящемъ едва ли може напълно да послужи за